

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.06.2002
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.06.2002
Avaldamismärge:	

Eesti Vabariigile välislaenude võtmise ja välislaenulepingutele riigigarantiide andmise seadus

Vastu võetud 23.02.1995
[RT I 1995, 31, 387](#)
jõustumine 01.05.1995

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
07.05.1997	RT I 1997, 40, 619	01.01.1998
26.02.2002	RT I 2002, 27, 152	21.03.2002

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus reguleerib Eesti Vabariigile välislaenude võtmise, välislaenulepingutele riigigarantiide andmise ja saadud laenude edasilaenamise korda. Eesti Vabariigi ministeeriumide ja ametkondade tegevus välislaenude ja riigigarantiide võtmise algatamisel ja laenude ning garantiidega saadud vahendite kasutamisel määratakse kindlaks Vabariigi Valitsuse vastava määrusega.

(2) Eesti Vabariigile välislaenude võtmise ja välislaenulepingutele riigigarantiide andmise otsustab vastavalt Eesti Vabariigi põhiseadusele Riigikogu Vabariigi Valitsuse ettepanekul.

§ 2. Põhimõisted

Käesolevas seaduses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) välislaen - välisriigi, rahvusvahelise organisatsiooni, välispanga või mõne muu välisriigi juriidilise isiku poolt Eesti Vabariigile laenulepingu alusel kasutamiseks eraldatud raha või materiaalsed vahendid või Eesti Vabariigi poolt emiteeritud välisriigis pakutavate võlakirjade pakkumise tulemusel saadud vahendid, mida Eesti Vabariik kohustub tagasi maksma, tagastama või tagasi ostma laenulepingus või võlakirjade tingimustes ettenähtud tähtajal ja korras;
- 2) laenusaja - Eesti Vabariik, keda laenulepingu sõlmimisel esindab selleks igakordselt Riigikogu poolt volitatud isik ja laenu teenindamisel Vabariigi Valitsus;
- 3) laenukasutaja - Eesti Vabariigis registreeritud juriidiline isik, kes võetud välislaenu vahetult kasutab kas selle tagasimaksmise kohustusega või ilma selleta;
- 4) riigigarantii - Eesti Vabariigi kohustus maksta tagasi Eesti Vabariigis registreeritud juriidilise isiku võlg täielikult või osaliselt tema enda poolt kohustuse mittetäitmise või mittenõuetekohase täitmise korral.
- 5) garant - Eesti Vabariik, keda garantiilepingu sõlmimisel või garantiikirja väljaandmisel esindab selleks igakordselt Riigikogu poolt volitatud isik ja garanteeritud laenu teenindamisel Vabariigi Valitsus;
- 6) garanteeritav - Eesti Vabariigis registreeritud juriidiline isik, kelle poolt võetud laenule on antud riigigarantii. [[RT I 2002, 27, 152](#)- jõust. 21.03.2002]

§ 3. Piirangud välislaenudele ja riigigarantiidele

(1) Eesti Vabariigi poolt võetavate välislaenude kogusumma jooksva eelarveaastal ei tohi ületada 15% Riigikogu poolt kinnitatud riigieelarve tuludest.

(2) Kõigi Eesti Vabariigi poolt võetud välislaenude kogusumma ei tohi ületada 75% Riigikogu poolt jooksvaks eelarveaastaks kinnitatud riigieelarve tuludest.

(3) Eesti Vabariigi poolt antavate laenugarantiide kogusumma jooksval eelarveaastal ei tohi ületada 15% Riigikogu poolt kinnitatud riigieelarve tuludest.

(4) Riigikogu eelnevat nõusolekut taotlemata on Vabariigi Valitsusel õigus sõlmida lepinguid väikelaenu võtmiseks ja anda riigigarantiisid võetavatele väikelaenudele 5% ulatuses käesoleva paragrahvi 1. ja 3. lõikes määratletud piirsummadest. Nimetatud laenulepingud ja antud laenugarantiid kuuluvad ratifitseerimisele hiljemalt koos vastava aasta riigieelarve täitmise aruande kinnitamisega.

2. peatükk VÄLISLAENUD

§ 4. Välislaenu võtmise ettevalmistamine

(1) Välislaenu võetakse pikaajalisteks investeringuteks, mille finantseerimiseks puuduvad riigil ajutiselt rahalised vahendid.

(2) Enne välislaenu võtmise otsustamist selgitab Vabariigi Valitsus välja kõik sellega kaasnevad varalised ja mittevaralised kohustused ja kaalub nende täitmise reaalsust, lähtudes Eesti Vabariigi juba olemasolevate välislaenu tagasimaksmise kohustustest, laenuperioodiks kavandatavast riigitulude kasvust ja laenu kavandatava kasutamise tasuvusest.

(3) Ettepaneku välislaenu võtmiseks teeb Vabariigi Valitsus, kes esitab Riigikogule:

- 1) Riigikogu otsuse eelnõu koos laenulepingu projektiga, kui välislaenu võetakse laenulepingu alusel;
- 2) seaduse eelnõu, kui välislaenu võetakse Eesti Vabariigi poolt välisriigis pakutavate võlakirjade emiteerimise teel.

(3¹) Seadus võlakirjade emiteerimise kohta või Riigikogu otsus laenu võtmise kohta peab sisaldama Eesti Vabariigile võetava välislaenu olulisi tingimusi, sealhulgas laenatava summa või emissiooni mahu ülemmäära, maksimaalset tähtaega, intressi maksimaalset määra või intressi arvutamise aluste kirjeldust, välislaenulepingu sõlmimise ja võlakirjade emiteerimisega seotud kulude, nende hulgas välislaenulepingu sõlmimise ja täitmise ja võlakirjade emiteerimisega kaasnevate tasude ja kulude ülemmäära ning välislaenulepingule kohaldatavat õigust.

(4) Riigikogu nõusolek välislaenu võtmiseks tehakse vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 3 otsuse või seaduse vastuvõtmise teel Riigikogu koosseisu häälteenamusega.
[RT I 2002, 27, 152- jõust. 21.03.2002]

§ 5. Välislaenulepingu jõustumine

(1) Riigikogu otsuse alusel sõlmitud välislaenuleping ja garantiileping välislaenule riigigarantii andmise korral kuulub ratifitseerimisele. Seaduse alusel emiteeritavate võlakirjade emissioonidokumendid, sealhulgas võlakirjade märkimisleping, ei kuulu Riigikogu poolt täiendavale ratifitseerimisele.

(1¹) Pärast võlakirjade emissiooni lõppu esitab Rahandusministeerium emissioonidokumentide koopiad Riigikontrollile.

(2) Välislaenuleping loetakse jõustunuks, kui selle järgi on tehtud esimene makse.
[RT I 2002, 27, 152- jõust. 21.03.2002]

§ 6. Välislaenulepingute hoidmine ja avaldamine

Välislaenulepinguid hoitakse ja avaldatakse vastavalt välissuhtlemiseaduse (RT 1993, 72, 1020) paragrahvis 30 sätestatud korrale, kui seadusega ei nähta ette teisiti.

§ 7. Välislaenu kasutamine

(1) Laenukasutaja on kohustatud välislaenu saadud rahalisi ja materiaalseid vahendeid kasutama ainult laenu võtmisel määratud otstarbel.

(2) Laenukasutaja, kellel lasub kohustus välislaenu tagasi maksta, on kohustatud viivitamatult kõigi asjaolude ilmnemisel, mis võivad kahjustada tema võimalusi laenu ja intresside tasumiseks, informeerima neist asjaoludest kirjalikult laenusaaajat.

(3) Laenukasutaja ei tohi pantida oma varasid ega õigusi, kui ta samaaegselt ei taga piisava pandi või varaeraldise välislaenu kasutamisest tulenevate kohustuste täitmist.

(4) Laenukasutaja pankroti korral loetakse välislaenu kasutamisest tulenevad nõuded eesõigusnõueteks vastavalt pankrotiseadusele (RT 1992, 31, 403).

§ 8. Välislaenude arvestus ja nende kasutamise kontrollimine

(1) Eesti Vabariigi võetud välislaenude arvestust peab Rahandusministeerium, kes jälgib ka laenude ja garantiide koormust eelarvele.

(2) Rahandusministeerium teostab järelevalvet selle üle, et kõik Eesti Vabariigi välislaenudest tulenevad kohustused täidetak스 nõuetekohaselt.

(3) Rahandusministeeriumil on õigus nõuda laenukasutajalt informatsiooni viimase majandusliku olukorra ja tema poolt välislaenu kasutamise kohta.

(4) Kui laenukasutaja ei kasuta võetud välislaenu sihipäraselt või teeb seda ebamajanduslikult, on Rahandusministeeriumil õigus nõuda temalt laenuga saadud summade viivitamatut tasumist ja teha Vabariigi Valitsusele ettepanek nende summade kasutamiseks muul Eesti riigile hädavajalikul otstarbel. Kui laenu suunitluse muutmine on vastuolus varasema otsusega, otsustab laenu sellisel eesmärgil kasutamise Riigikogu. [RT I 2002, 27, 152- jõust. 21.03.2002]

§ 9. Välislaenulepingu kehtivuse lõppemine

Välislaenulepingu kehtivus lõpeb, kui kõik lepingupooled on täitnud oma sellest tulenevad varalised kohustused.

3. peatükk RIIGIGARANTIID

§ 10. Riigigarantii andmise tingimused

(1) Riigigarantiid võib taotleda valla, linna, avalik-õigusliku juriidilise isiku, äriühingu, mille kõik aktsiad või osad kuuluvad riigile või kohalikule omavalitsusüksusele, ning riigi asutatud sihtasutuse laenule, kui garanteeritav on piisavalt krediitvõimeline, et saada ise laenu välispangalt, mõnelt muult mitteresidentist juriidiliselt isikult või rahvusvaheliselt organisatsioonilt, kuid laenu keeldutakse andmast Eesti Vabariigi garantiita või kui riigigarantii nõue tuleneb seadusest.

(2) Riigigarantii antakse laenule ainult siis, kui garanteeritav tõendab selle võtmise vajalikkust ja näitab ära konkreetsed abinõud tema poolt laenu ja selle intresside tasumise tagamiseks.

§ 11. Riigigarantii ettevalmistamine

Riigigarantii taotluse ettevalmistamine toimub käesoleva seaduse paragrahvis 4 sätestatud korras.

§ 12. Riigigarantii andmine

Riigigarantii andmine toimub pärast Riigikogu vastavat otsust poolte kokkuleppel kas garantiilepingu sõlmimise või garantiikirja väljaandmise teel Vabariigi Valitsuse poolt.

§ 13. Riiklikult garanteeritud laenu kasutamine

Garanteeritav on kohustatud riiklikult garanteeritud laenust saadud rahalisi ja materiaalseid vahendeid kasutama ainult laenu võtmisel või laenulepinguga kindlaksmääratud eesmärkidel ja korras.

§ 14. Riiklikult garanteeritud laenu kasutamise kontrollimine

(1) Garandil on õigus nõuda garanteeritavalt informatsiooni viimase majandusliku olukorra ja tema poolt välislaenu kasutamise kohta.

(2) Kui garantiilepingu või garantiikirjaga ei ole sätestatud teisiti, on Vabariigi Valitsusel, kui ta põhjendatult leiab, et riigigarantii saanud garanteeritav ei suuda täita endale laenulepinguga võetud kohustusi, õigus esitada Riigikogule taotlus lugeda garantiikohustus lõpetatuks veel väljamaksmata summade osas. Riigikogu otsusest tuleb koheselt informeerida riiklikult garanteeritud laenu andjat, kusjuures garantii loetakse lõppenuks alates informatsiooni laenuandjale kättejõudmise hetkest.

§ 15. Riikliku garantiikohustuse lõppemine

Riiklik garantiikohustus loetakse lõppenuks, kui:
1) laenuleping ei jõustunud ettenähtud tähtajaks;

2) garanteeritav on laenuandja suhtes täitnud kõik laenulepingust tulenevad varalised ja mittevaralised kohustused.

§ 16. Riikliku garantiikohustuse jõustumise tagajärjed

Kui garanteeritav ei suuda osaliselt või tervikuna tasuda tema võetud riigigarantiiga laenu põhisummat või intressi ja need tasub tema eest garant, on garandil õigus nõuda garanteeritavalt tasutud laenu põhisumma ja intressi ning kõigi temale sellega seoses tekkinud kulude hüvitamist.

§ 17. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 1995. aasta 1. mail.